

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
פרשת תולדות תשפ"ד

בהוצאת: אוריאל יעוץ ופטרונות בע"מ
יפה רום 40 ירושלים ת"ו

קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002

www.rachlin.org.il

סרקו להורדה

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

הערה: מאמר זה הינו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת תולדות תשפ"ד – המלכות של עשו

הנה, הוא שואל 'כיצד מעשרים את התבן? כיצד מעשרים את המלח?'. ואלה בסך הכל היו תחבולות של עשו להראות את עצמו צדיק, כשהוא באמת רשע.

מה שמביא אותנו לענין של – להסתכל על המציאות תמיד בלי הרצונות שלנו. בן אדם הרבה פעמים מפרש את המציאות על פי הרצונות שלו, על פי הדמיונות שלו, על פי המדות שלו, על פי הדעות שלו. והוא לא מסתכל על המציאות כמו שהיא. וגם לפעמים בן אדם נותן שירמו אותו, כי קשה לו לקבל את המציאות הקשה. המציאות של העולם הזה היא קשה מאד. תראו, היו לנו חיים פחות או יותר מסודרים ונעימים, ופתאום באה הקורונה, ופתאום באה עכשיו המלחמה הזו, המורכבת כל כך והמסוכנת. אז הרבה הפתעות יש לפרט ולכלל.

העולם הזה נקרא 'עולם השקר', רובו רע מיעוטו טוב – הפך מעולם האצילות, שהכל טוב שמה, "לא יגרך רע" – כי אנחנו באים לעולם הזה לעמוד בנסיונות: האם נבחר בטוב, האם נבחר ברע, האם נבחר בה' יתברך או חלילה ביצר הרע, האם נלך לפי התורה או נלך לפי מה שבא לנו.

אז יצחק אבינו היה 'עולה תמימה'. אין כמו יצחק אבינו, מסר את עצמו למיתה לשם שמים. וה' בעצמו אמר לו שלא ירד מארץ ישראל למצרים, כי הוא עולה תמימה, הוא צריך להיות בארץ. כזה קדוש הוא היה. והבנים שלו – האחד צדיק, "איש תם יושב אהלים", יעקב אבינו – וה' לעומת זה: 'עשו הרשע, שלא תיקן את עצמו. בסוף ימיו הראש שלו נקבר במערת המכפלה. אומרים חכמים, זה הראש של עשו, בראש של עשו יש איזה ניצוץ, כמה ניצוצות חשובים.

אמר האר"י הקדוש, "ציד בפי"ו" – שהיה בפיו של עשו כמה ניצוצות קדושים מאד. ומה זה ניצוצות של קדושה? קשה להסביר. אלה מושגים של קבלה. אבל בוא נגיד, אלה חלקים טובים. זאת אומרת, למשל, הוא היה ערמומי – אז יש ערמומיות רעה, ערמומיות רעה, שכן אדם ערמומי

שבוע טוב! ערב טוב, מה שלומכם? אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך', פרשת תולדות תשפ"ד.

שיהיה לעילוי נשמת הנופלים ולרפואת הפצועים ולהחזרת החטופים, ולשמירה על החיילים ועל האזרחים. בשם ה' נעשה ונצליח.

אז קודם אני רוצה להגיד כמה מלים על הפירוש הזה שלנו שאנחנו קוראים לו 'ותן חלקנו בתורתך' – שזה פירוש על פי 'דרך עץ החיים':

אתם יודעים, יש פירושים רגילים, יש פירושים על פי הקבלה, יש פירושים על פי החסידות. וזה – על פי ההארה הזו שלנו, שנקראת 'דרך עץ החיים' – שהיא המשך דרכו של רבינו הבעש"ט הקדוש, והצטרפות עם עוד צדיקים שהם לא דוקא מהחסידות, ומה שאנחנו הדלים זוכים להביא.

והמטרה היא תמיד למעשה, ללמוד ממה שכתוב בתורה איך לעבוד את ה', איך להילחם, איך להבין את המציאות. תמיד תמיד ככה. ואולי זה נובע מהעובדה שאני תינוק שנשבה לשעבר, וכל חיי אנחנו נלחמים להתקרב לה' יתברך, והמלחמה היא הדבר הכי חשוב לנו – המלחמה, הברור, הדבקות, הבנת הדברים לעמקם של ענינים, כל מה שזקוק בן אדם שנוול תינוק שנשבה כדי שיוכל להתמודד ולהתקרב.

אז פאור הזה צריך להסתכל על הפירושים. יש לנו דרך בסיעתא דשמיא איך לנתח את הפרשות בדרך הזו. ובשם ה' נעשה ונצליח.

וכאן בפרשה הזו מעניין מאד הענין שיצחק אבינו אהב את עשו ורצה לברך אותו, עשו הרשע, "כי ציד בפי"ו". יש על זה הרבה פירושים.

רציתי להגיד מושג שהיום מדברים בו, שנקרא 'קונספציה'. היתה ליצחק אבינו קונספציה מוטעית בקשר לעשו, כשהוא חשב שלמרות שלכתחילה הוא היה רשע ועם הרבה קשיים – אבל שהוא מתקן אותו, והוא מתקרב.

ומרמה את הבריות ועושה דברים רעים – ויש 'ערמומיות דקדושה', שזה מה שבעצם היה לרבקה אמנו.

ויש את ה'תורה הרוחנית' שאנחנו מדברים עליה הרבה. ועשו יצא מרבקה אמנו. ורבקה אמנו בת בתואל, אחות לבן הארמי, הרמאי הגדול בעולם. אז היא הכירה את הרמאות מבית אבא, מבית אחיה. היא לא אהבה את עשו. היא הרגישה אותו כבר ברחם, שכשהיא עוברת סמוך לפתח עבודה זרה הוא מפרכס לצאת, וכשהיא עוברת מול בית המדרש יעקב אבינו רוצה לצאת. זאת אומרת, היתה לה ידיעה פנימית שהבן הזה הוא רשע, למרות שזה הבן שלה. וזה קשה מאד.

היום יש מציאות כזו, שאני פוגש לצערנו, של ילדים שנולדו בבית דתי או חרדי או של בעלי תשובה, ומתרחקים ומתקלקלים מה שנקרא, בכל מיני דרגות. וזה סבל להורים, שהם לא יכולים לקבל את הסבל הזה, כואב להם כל כך. אז רבקה אמנו היא הראשונה שהבינה מי זה הבן שלה, והבינה שהוא הולך להחריב את העולם.

תראו, אם יש רק אדם אחד שהוא איש האלקים, אז יש לאדם הזה מעלה על כל בני דורו, שהוא איש האלקים, הוא מקבל גילויים אמתיים משמים, רוח הקודש, נבואה. אבל יש לו את הקשיים שלו, שבני דורו יאמינו שמה שהוא אומר אמתי, למשל, כמו שהיה בזמן משה רבינו, כן? שהיו צריכים להאמין במה שהוא אומר, למרות ששם היה כבר גילוי פנים כללי, לא רק אצלו. אבל עדיין היה מקום שהרשעים יסלפו את הדברים, או ייחסו את זה לטבע, כמו שהיה במחלוקת קרח, דברים כאלה, דתן ואבירם.

אבל כשיש בתוך בית אחד כמה צדיקים: יעקב, רבקה, יצחק, שכל אחד מהם נביא וזוכה לגילוי משמים – אז זה מורכב מאד. לכאורה, מי כמו יצחק אבינו שיקבל משמים את האמת? הוא מרכבה, מרכבה לגבורה. אברהם אבינו הוא מרכבה לחסד. ויעקב אבינו הוא מרכבה ל'תפארת', לאמת, מדת הרחמים.

מביא שמה רש"י הקדוש שמאיפה שמעה רבקה אמנו שעשו רוצה לרצוח את יעקב? הרי הוא לא הלך ופרסם את זה, זה היה בלב שלו. היא שמעה את הלב שלו? – לא, היא קיבלה את זה ברוח הקודש, משמים, כשראו שיצחק אבינו יש לו 'נגיעה' ביחס שלו לעשו והוא לא מבין את המציאות כמו שהיא, כי הוא חושב שהוא מתקן אותו ושעשו הולך ונהיה צדיק.

ואם באמת עשו היה בוחר להיות צדיק – היה צדיק יותר מיעקב, כי הוא בא מעולם ה'תורה', עולם התורה הוא לפני עולם התיקון, הוא גבוה יותר. אבל הוא לא רצה בכלל תיקון. הוא רק רצה "ה'לְעִיטְנִי", כן? "מִן הָאֲדָמָה הָאֲדָמָה", רצה להנות, רצה פשוט להנות ולעשות מה שיצרו אומר לו, לא רצה שום תיקון. אז יצחק אבינו בגלל שהוא אהב אותו, אפשר להגיד שהקליפה של הגבורה – זה עשו. הקליפה של החסד – זה בחינת ישמעאל. ישמעאל בסוף ימיו עשה תשובה. עשו לא עשה תשובה.

אז התחלנו לדבר על ערמומיות, שיש 'ערמומיות דקדושה'. אז זה מה שהיה אצל רבקה. אבל היא לא עשתה את מה שעשתה כדי לרמות את יצחק כדי שיברך את יעקב רק על דעת עצמה – לא. היא קיבלה משמים, והיא הבינה מה

המשמעות: אם עשו יקבל את הברכות, הוא יחריב את העולם.

אומר ה'תנא דבי אליהו' הקדוש שבכל רגע יוצאים מלאכי חבלה מלפני הקדוש ברוך הוא והולכים להחריב את העולם, אבל כשרואים שיש יהודים בבתי כנסיות, בתי מדרשות, עוסקים בתורה – אז הם לא יכולים להחריב את העולם. תראו כמה התורה חשובה. לכן יעקב נטמן ארבע עשרה שנה בבית המדרש לפני שהלך להביא את הזיווג שלו מבית לבן – כי אין שיעור לחשיבות של התורה. בלי תורה העולם לא מתקיים. זה התנאי שה' התנה: שעם ישראל יעסקו בתורה. אם לא, הוא מחזיר את העולם לתהו ובוהו.

אז רבקה אמנו ידעה את זה. וגם אמרו לה שהוא רוצה להרוג את יעקב. יעקב הוא בחיר האבות. שנים עשר שבטים שעם ישראל יוצא מהם באים מיעקב. איך יכול להיות שעשו יהרוג את יעקב? אז מה יהיה עם העולם? העולם יחריב? ולכן רבקה עשתה בחכמה גדולה, וגרמה לזה שיצחק יברך את יעקב הצדיק, "אִישׁ תָּם יֵשֵׁב אֶהְלִים", ולא את עשו הרשע. אז בעצם היא גם השתמשה במדת הערמומיות, אבל ערמומיות דקדושה.

תראו, יש מדות לאדם. יכול להיות שבן אדם יש לו מדות טובות מאד – איש חסד, אוהב צדק, בן אדם ישר, דוגמא – אבל הוא שונא ישראל. אנשים בעולם משכילים, טובים, נבונים, אוהבי הבריות, אבל יש להם פגם שהם שונאים את עם ישראל. יכול להיות? כן. 'מגלגלים זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייבי'. אז המדות, זה לא מספיק. אפשר לתקן את המדות ולהיות כופר.

צריך לתקן את המדות למען שמו באהבה, על פי תורת ישראל – אה, אז זה באמת תיקון, זה באמת משרת את ה' יתברך ואת מטרת הבריאה.

כדי להתמודד בעולם הזה שהוא מעורבב טוב ורע, הצדיקים צריכים גם ערמומיות דקדושה כדי שיוכלו להתמודד עם הרשעים, כמו עשו. אז מי בעצם ניצח את עשו? יעקב אבינו או רבקה אמנו? – מסתבר שהשרש של ההצלחה הזו זה רבקה אמנו. "יעקב אִישׁ תָּם יֵשֵׁב אֶהְלִים". נכון שהוא גם ידע לקחת ממנו את הבכורה. גם בזה רואים ערמומיות דקדושה. אבל בענין של הברכות – היא קיבלה את האזהרה משמים, גם כדי להציל את יעקב מהחרב של עשו, שתכנן לרצוח אותו.

אם כן, יש הרבה מה ללמוד רק מהסיפור הזה, שאין לנו השגה באמת בו, כי באמת על פי הפשט, כששמים את הצמר של הגדיים האלה על הזרועות ועל הצוואר של יעקב, זה באמת דומה לשיער של עשו. אומרים חכמים שיש להם ריח חזק, אבל נכנס ריח גן עדן, ולכן יצחק חשב שהנה הבן שלו מתוקן.

וגם יצחק אבינו, זה מעניין מאד, שכבר לא ראה טוב, כן? התעוור – הוא בכל זאת חשד, חשד שהוא בא מהר מדי מהציד, ו"הקל קול יעקב", כי הוא אומר "בעזרת ה'", מזכיר את שם ה'. והוא אומר לאבא שלו שישב "נָא", בלשון של כבוד. הוא לא נותן לו הוראות כמו שעשו נותן הוראות לאבא שלו. אז הוא רואה שזה יעקב. "הקל קול יעקב", לא רק הקול – התוכן. התוכן של הדיבור זה תוכן

של יעקב. ככה מדבר יעקב. אבל "הַיָּדִים יָדִי עֲשׂוּ". הוא נגע בידים – "הַיָּדִים יָדִי עֲשׂוּ".

והוא עוד רצה לנשק אותו והריח את ריחו, והריח ריח גן עדן. זאת אומרת, הוא רצה לבדוק. היה לו פה חוש, חושים רוחניים של בדיקה, מה שאנחנו קוראים לו 'מלחמת היצר הפרטית והכללית' – הכללים של הזהירות, של הביטחון, של הבדיקה, של החשד, של לחפור עד השרש מה הולך פה, זה באמת יעקב? זה באמת עשו? הוא שואל אותו. הוא חוקר אותו. ובסיעתא דשמיא – לא בטבע, זה לא בטבע – יעקב אבינו עובר את כל הבדיקות, עובר את כל הבדיקות – כי זה צורך קיום העולם, וצורך קיום עם ישראל, וזה משמם כל המהלך הזה. לכן הוא עובר את הבדיקות. ויצחק מברך אותו. יפה. אז זה כדי שתראו איך הדברים עובדים.

גם מעניין, "וַיִּתְקַהֵּן עֵינָיו מִרְאֵת", שהוא התעוור. למה? – בגלל נשות עשו, שהיו מקטירות קטורת לעבודה זרה. מעניין הדבר הזה. תרבות רעה בביתו של אדם, זה דבר קשה מאד מאד ובלתי נסבל מאד מאד מאד. והוא היה גיבור, הוא היה מרכבה לגבורה. ומה עשה עם הענין הזה של הנשים האלה של עשו שעובדות עבודה זרה? הוא ניזוק מזה. כנראה הוא הרגיש ש'אין עם מי לדבר' כמו שאומרים, אין מה לעשות. אז למה לא גרש אותן מביתו? – אין לדעת. אין לדעת, כי עשו לא היה מסכים?

בסוף עשו ראה שאביו לא רוצה את בנות כנען ושולח את יעקב לבית לבן, אז הוא הולך ולוקח בת ישמעאל, כאילו למצוא חן בעיני אבא, לצוד אותו עוד יותר. אבל הוא לא מגרש את הנשים האלה שעבדו עבודה זרה. "כל המחובר לְטָמָא – טמא, והמחובר לטהור – טהור". לא פשוט הדבר הזה, מין הרגשה של בן אדם שבו.

לפעמים בן אדם שבו בתוך ביתו עם אנשים שלא הולכים בדרך ה', והאדם לא יכול לעשות כלום. הוא מרגיש, אני פוגש כאלה, הוא מרגיש שהוא לא יכול לזוז, הוא לא יכול לעשות שום תזווה לא נכונה – כי או שיפגעו בו לא עלינו, או שהוא מרחם והוא לא רוצה להפסיד את הקשר, כל מיני סיבוכים רגשיים, רגשות אשם. ואולי גם יש תקוה, תמיד יש תקוה, אולי יותר טוב ככה מאשר גרוע יותר – אם יגרשו את הבן או את הבת או את קרובי המשפחה שהם לא הולכים בדרך ה', אז הם יתקלקלו עוד יותר. יש הרבה שיקולים.

היום חכמים באמת ממליצים במקרים כאלה רק 'קו ימין', רק אהבה, חסד וסובלנות. מובן שזה תלוי בדור וזה תלוי במצב. אנשים שואלים: למה קורה להם כל מיני דברים? או להם או לעם ישראל, כל מיני זוועות, והם לא מבינים איך זה יכול להיות. הנה, כאן אנחנו רואים את יצחק אבינו, יצחק אבינו – אין כמו יצחק אבינו, מרכבה לגבורה, 'עולה תמימה' – והוא התעוור בגלל הכלות שלו. הוא לא גרש אותם. אולי הוא הוכיח אותם. אולי זה לא עזר. אולי אין את מי להוכיח כי זה יותר גרוע. לא יודע. אולי הוא פחד שעשו ילך ויתקלקל יותר – הוא כל החיים רק רוצה לתקן את עשו, הוא ראה את זה כנראה כמטרת חיו, כמו ששלמה המלך רצה לתקן את אומות העולם, בשביל זה נשא נשים נכריות וכל הסיפור, וזה לא היה הזמן המתאים ולכן הוא נכשל.

אז היו פה כל מיני חשבונות במלחמה. גם דוד המלך התאפק בכל מיני ענינים בגלל שלום המלכות, פחד לצאת נגד בני צרויה, שלא תהיה... אולי יעשו הפיכה, אולי הוא יאבד את המלכות. זאת אומרת, תמיד יש שיקולים לכאן ולכאן, וצריך לעשות את הברור.

אבל אפילו צדיק גדול, אם טועה בביטחון – הוא יכול להנזק, רחמנא לצלן. הנה, יצחק אבינו ניזוק, נהיה עיוור. והוא גם נהיה קצת עיוור מבחינה רוחנית, כשרצה לברך את הרשע במקום לברך את הצדיק. "מצוה גוררת מצוה", "עבירה גוררת עבירה", טעות גוררת טעות, הַסְתַּר גורר הַסְתַּר. לא קל... לא קל בכלל. בשום מדרגה לא קל. אנשים פשוטים, לא קל להם. וגם לצדיקי עולם לא קל. לאף אחד לא קל. הכל מלחמות. וככל שעולים יותר – הסיכון גדול יותר, הברורים דקים יותר, והיצר הרע הכללי מתלבש ומפריע יותר. לא פשוט.

כולנו צריכים רחמי שמים כל הזמן. ולא להתרעם על כלום. 'מַעֲשֵׂי יְקָרְבוּךָ, וּמַעֲשֵׂי יְרַחֲקוּךָ'. לפעמים בן אדם סובל והוא לא יודע למה. זה מגלגול אחר, יש לו חשבון שהוא צריך לפרוע. ומה אנחנו נגיד, אזובי הקיר בדור הזה? מי שולט, מי שולט בעצמו במחשבה, דיבור ומעשה? מי יכול להגיד על עצמו שהוא קדוש ומתוקן? מי? מי יכול במציאות שלנו? אז שום תלונה לא יכולים להתלונן, רק לבקש רחמים – זה כן, לבקש רחמים: 'אבא, תעזור לי, קשה לי. אני לא עומד בנסינות. אין לי כח'. כל זה טוב. תלונות – לא טוב, בטח לא טרוניות וכעסים. וזה לא קל. שום דבר באמת לא קל.

אז אנחנו רואים את הדקויות של ההתמודדויות והנסינות של יצחק אבינו, של יעקב אבינו. בקול מי לשמוע? בקול אבא? בקול אמא? איך לפעול? מה לעשות? גם הוא נענש, בגלל שנשאר יותר מדי שנים אצל לבן הארמי. ולכן יוסף נלקח ממנו עשרים ושתים שנה. יעקב אבינו – בחיר האבות. הוא לא נשאר שם סתם. אהה, אבל היה צריך לחזור קודם, והוא החסיר, בגלל שלא היה ליד ההורים הוא לא היה יכול לקיים כיבוד אב ואם כראוי.

אז הכל על פי משפט. אנשים באים ואומרים: 'אני בחור טוב. אני עושה הכל. אני מניח תפילין. ולמה קורה לי ככה? יא חביבי, אתה רוצה באמת לפתוח חשבון למה קורה לך? – לא כדאי... כל הכבוד שאתה מניח תפילין ושומר שבת, יפה מאד. אבל אל תפתח חשבון. לא כדאי לפתוח חשבון. תראה, יעקב אבינו נענש, משה רבינו נענש. ככה זה. רק לבקש רחמי שמים, כעני פִּתְחָא.

ואם נלך בעונה ונבין את מקומנו ואת מיקומנו – מהשמים ירחמו עלינו, ישמרו עלינו, ימתיקו מעלינו את הדינים. לא לעשות מחלוקות ושנאת חנם, ולשון הרע והוצאת שם רע ונקמה ונטירה. כל המדות הקשות האלה – לתקן אותם. לא סתם מגיעים לזמנים של סכנת נפשות לְפָרֵט וּלְכָלֵל – צריך להתאמץ יותר בעבודת ה'. לחיים, לחיים, לחיים!

יהא רצון שנתגבר על היצר הרע הפרטי והכללי, נעשה נחת רוח לאבא שבשמים, וזכות אבותינו הקדושים ואמותינו הקדושות תעמוד לנו ולדור המסכן שלנו, ויבוא משיח במהרה ברחמים! לחיים! לחיים! לחיים! להתחזק בעבודתו יתברך! שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.

מתוך נפשי – עצות במלחמה

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
ב' כסלו תשפ"ד

- א. התמדה – כן. עקשנות – לא.
- ב. התבונן על המציאות כמות שהיא – אל תייפה אותה, אל תסלף אותה – התבוננות נקיה ונייטרלית, 'איסוף מודיעיני'. ואז בס"ד תוכל להחליט את ההחלטות הנכונות.
אם תסלף את תמונת המציאות, תטעה בבחירה.
- ג. אם האור מסתלק מנפשך – הדבק בה' ית', עד שהאור יחזור. אל תשלים עם החושך ועם הניתוק ממנו ית', אפילו לא לשניה.
- ד. לכל אור דרוש הכלי שלו, הלבוש שלו.
- ה. הקשב להשגחה העליונה היטב – אך בלי דמיונות.
- ו. ישנם אנשים החפצים לנהל את העולם – שהכל יעשו את רצונם! ושגם ה' ית' יעשה את רצונם! זו תמימות?! זו גאווה?! זה שגעון?!
אשרי היודע את מקומו ואת מיקומו.
- ז. לא מספיק לדבר על אחדות. צריך לחיות את האחדות!
לאחדות מגיעים מתוך אהבת הזולת ומתוך ראיית חסרונות עצמו.
- ח. אם אתה מדבר יותר מדי – אויביך ידעו עליך יותר מדי.
- ט. כאשר הגאווה גוברת הסכנה מתגברת.
- י. אם לא תקשיב, לא תלמד. אם לא תלמד, לא תתפתח. אם לא תתפתח – תשאר מאחור. באים לעולם הזה כדי לתקן, כדי להתמודד, כדי להשתפר.
אתה מקשיב?!
- יא. כאשר האדם אינו מסוגל לראות את פגמי עצמו – הוא מלביש אותם על זולתו.
- יב. מה למדת היום?
- יג. כאשר אתה פוגש אדם, מה אתה רואה קודם – את מעלותיו או את חסרונותיו?
- יד. לפעמים אדם זקוק לטיפול נפשי – ובמקום לטפל בו, מנסים לחנך אותו.
- טו. חיוך ממתיק את הדינים ופותח שערים.
- טז. כשאדם מקולקל פוגש צדיק, המקולקל חושד בצדיק! ורואה בו מומים. את מומי עצמו הוא רואה – כי הצדיק מבוטל כלפי שמים, הוא שקוף. הוא מראה – בה האדם רואה את עצמו.
- יז. בלי להתעמק אין סיכוי.

**חודש כסלו – חודש האור ההולך וגובר!
לחיים, לחיים, לחיים! להאיר לבריאה!
לחיים, לחיים, לחיים! להתחזק בעבודתו ית'.**